

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

7-13 6 614 POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Jam proximus ardet Ucalegon.

Ha azt kérdeznék tőlem, hogy mi a véleményem a debreczeni esetről, azt válaszolnám, hogy nem csodálkozom rajta, bár nem helyeslem.

Hogy lehet csodálkozni azon, hogy egy temperamentumos város polgársága a gyalázatos kormány egyik bizalmi férfin tölti ki elnyomott keserőségét? Hiszen ugyanazon kormány fegyveres erőszakkal dobatta ki Pestvármegye székházából az ott joggal időző és tartózkodó törvényhatósági bizottsági tagokat. Hiszen ugyanazon kormány Szolnokon csendőrökkel töltötte meg a tanácskozási termet és szegzett szuronyok fogadták a bizottsági tagokat. Hiszen ugyan ezen kormány akar szemét, piszok néppel szövetekezve erőszakoskodni a nemzeti akarat ellen.

Tehát, ha a szenvedés és nyomor felidézése, ha a felülről jövő irtózat és az ország békéjére kiható erőszakkal szemben egyetlenegy városban szintén felmerül egy erőszakos incidens, e

fölött csodálkozni vagy megbotránkozni lehet?

Nem, ezt csak sajnálni lehet. Ha nem helyeslem és elitélem a kormány erőszakoskodását, nem helyeselhetem az alulról jövő erőszakosságot sem. Nem helyeslem, ellenben sajnálom és aggódok fölötté azért, mert a nemzeti küzdelem megkezdése óta azon az állásponton vagyok és voltam, hogy a küzdelmet nem erőszakkal, forradalommal, hanem törvényes alapon és a nemzet összetartásával a passzív rezisztenciával lehet kivívni, mely passzív rezisztencia eredményre úgy vezet, ha az egész országban egyöntetűen és összetartással jár a nemzet.

A debreczeni esettel forduló ponthoz jutottunk. Magyarul kimondva az erőszak megkezdődött alulról is. Ha tehát nem akarják a volt szabadelvűpártiak, a haladópartiak vagy mindazok, a kik a koalícióban nincsenek, az erőszakot a forradalmat; akkor siessenek ezen erőszakos kormány eltávolításához közreműködni, akkor siessenek az alkotmányvédők táborát megerősíteni, akkor állja-

nak azonnal egyöntetűen a békés megoldás felé, mert attól félek, hogy később lesz belátásuk. Jam proximus ardet Ucalegon, A tűz közelében vagyunk, oltjuk el és ne engedjük tovább harapódzni.

A helyzet egészen világos. A nemzet túlnyomó többsége el van keseredve s elhatározva a nemzeti küzdelemre. Az egész ország minden megyéjében, városában csak néhány ember áll a kormány további erőszakoskodásának rendelkezésére.

Vagy összetart egyöntetűen az egész nemzet ezen néhány embernek békés úton, törvényes alapon való lehetetlenné tételére, vagy pedig következik épen a széthúzásra támaszkodva felülről az erőszak és mint a debreczeni példa is mutatja alulról is az erőszak.

Ha pedig felülről is, alulról is az erőszak kezd működni, ez nemcsak az anarchia, hanem a forradalom előjele. Mi rajtunk áll tehát az, hogy a forradalmat megakadályozzuk. Felhívom Baja város polgárságát az összetartásra. Azokat a kik a debreczeni eset fölött meg-

TÁRCA.

A jóttevő büntett.

COPPÉE FERENCZTŐL.

A Bajai Független Újság számára fordította: D. B.

Junius hónap egyik derült, csendes estéjén, mikor a türkisz színű égboltozat alatt karsú fecskék olyan vigan röpdösének, mintha az éj sohasem szállana le, boltjának küszöbéhez, közel álló fapadján ült a pipáját élvezettel szívó szentmártontemplomi kis tőzsdés, Vulkán apó.

Vulkán apónak hívták a helység lakói, mert pipájának valóságos rabszolgája volt és alakja állandóan dohányfüstfelhőbe volt burkolva. A nagy szeretet aprólékos gondosságával törölgette, fényesítette pipáját kabátja ujjával és ha kiszívta, tokjának puha belése közé rakva, szívéhez közel, mellényének belső zsebébe rejtette. A látszat szerint, szabad akarattal és értelemmel felruházott lénynek tekintette. Ha dohánynyal megtömte, a rágyújtás előtt gyengéd és tiszteletteljes tekintet vetett reá Vulkán apó, mintha csak a művelethez beleegyezését kérné; és lehet, hogy valamilyen, csak általa látható jelt adott is az neki és hozzá engedélyt; mert az első szippantás után arcáról a boldogság és hála érzelmei olyan élén-

ken tükröződtek le, mintha kiváló kegyben részesült volna, mintha dohányja csak azért égne, mert pipája azt megengedte.

Innen-onnan tíz éve annak, hogy ez a lelkes füstölő kistőzsdés, Brie megyének Szentmárton-templomában letelepedett. Vulkán apó, igazi néven Masson Péter, kis jövedelméből és altizti nyugdíjából boldogan élt, mert elegendő szabad ideje volt, a mit pipájának szentelhetett. És mindenki, a ki csak belépett szűk kis boltocskájába, hogy ott dohányzacskóját megtöltse, vagy, hogy egy pohárkával pálinkát igyék, barátságos indulattal viseltetett e kiszolgált, becsületes képű katona iránt. A hadi kalandokra kíváncsi paraszt legényeknek elmesélte a solferinoi, mexicói, párisi csatákat — még a komámasszonyok is tisztelték, mert nem tűrt butikjában részeget és a mint vendégei a kellesténél többet ittak, így szólt: »Elég volt mára legények! — Aludni is kéne!«

Ezen a szép és csendes juniusi estén, boltajtaja előtt ülve pipázott Vulkán apó, mikor a falu utcájának végéről Poulier lelkészt látta jönni, hogy az az ő mindennapi nyolc garasos burnótját bevásárolja.

Az érdemes füstökádó és e szenvedélyes burnotozó eleitől fogva kölcsönösen rokonszenveztek egymással: hiszen mindketten be-

csületes emberek voltak. Ez este a lelkész a bevásárolt burnótból egyet szippantva leült Vulkán apó mellé a padra, hogy egy kis friss levegőt élvezve beszélgessen vele.

A kistőzsdés azonban nagyon hallgatag volt. Hasztalan fordította az abbé a beszélgetést az idején nagyon zamatos cseresznyékről a zabaratásra, a mely nagyszerűnek ígérkezett: a vén katona egyre csak kurtán válaszolgatott. Majd minden átmenet nélkül olyan komorrá lett, mintha a pap jelenléte valami belső baj tudatára ébresztette volna.

Aztán kivette a pipát szájából, egy percig mintegy tanácsot kérően rajta hagyta tekintetét a mit aztán alighanem meg is kapott, mert hirtelen, bár a zavartság némi látszattal Poulier abbéhoz fordulva így szólt:

— Lelkész uram, ön nem haragszik rám, bár se misére, se vecsernyére nem járok, mert belátja, hogy egyedül lévén, nem zárhatom be boltocskámat az isten tisztelet idejére. És igaza van, mert különben alapjában véve vallásos ember vagyok és bizonyos lehet benne, hogy akkor, ha egyszer nagy beteg leszek, ha haldoklom, kérni fogom, hogy eljöjjön hozzám, hogy megvizsgálja lelkiismeretemet mielőtt ez árnyékvilágból elköltözném és bizonyára beocsát majd a paradicsomba, hogy ott paradés ruhámban szent Péter előtt

botránkoztak. figyelmeztetem, hogy itt nem botránkozni, hanem sajnálni kell az eseményt; ez egy országos szimptoma, a melyet úgy lehet elkerülni, ha az imparlamentáris, gyalázatos kormányt törvényes alapon összetartással lehetlenné tesszük, mert ha egymást szidjuk érte, akkor van támpontja a bécsi erőszaknak; az erőszakos politikának pedig kitörésre kell vezetnie. Jam proximus ardet Ucalegon! A tűz közelében vagyunk. Ne engedjük általa elemésztetni városunkat, hazánkat, hanem fogjunk össze annak eloltásához.

Dr. Valentin Emil.

A bajai függetlenségi párt újjeve.

Ujév napján, mikor mindenki fölkeresi ismerőseit, jóbarátait üdvökívánataival, a politikai élet szereplői is hódolnak e szokásnak a vidéken csak úgy mint a fővárosban. A függetlenségi párt tagjai nagy számmal gyűltek össze, hogy pártunk köztiszteletben álló elnökét s népszerű képviselőjét ez alkalommal üdvözöljék.

Először *Drescher* Gyula pártelnöknél tisztelegtek a függetlenségi érzelmű polgárok, hol is az üdvözlő beszédet dr. *Fehér* Lőrinc mondotta. Emelkedett hangon, beszédjében lendületes szavakban méltatta a pártelnök el nem múló érdemeit, melyeket a párt megalkotása s fennállása óta szerzett annak folytonos, fáradtságot nem ismerő szervezése s összetartása által. *Drescher* Gyula meghatottan válaszolt a lelkesen előadott beszédre, s arra kérte a pártot, hogy súlyos, alkotmányválsággal fenyegető helyzetben legyenek hívek, kitartók mind végig azon tiszta elvek mellett, melyek a függetlenségi párt szeplőtlen zászlájára vannak írva.

Ezután dr. *Rajk* Aladár képviselőt kereste föl a nagy számú polgárság magának a pártelnöknek vezetése mel-

lett. Itt *Wagner* Antal a párt jegyzője üdvözölte tartalmas s jól átgondolt, nagy hévvel előadott beszédben a képviselőt aki — mint a szónok mondotta — kötelességének teljesítése által lelkiismerete nyugalmasan bírhatja munkásságának, működésének legszebb méltánylását.

Dr. *Rajk* képviselő a szónok szavaira reflektálva a maga általánosan ismert szerénységével kifejtette, hogy ő képviselő társaival együtt a letűnt szomorú emlékü esztendőben a hatalom tulkapásai miatt tétlenségre volt kárhoztatva s így a Ház folytonos elnapolása miatt törvényhozói kötelmeit teljesíteni nem volt alkalma. De ha az országos politika intézésébe szóval, tettel, legjobb tehetségével nem is folyhatott be, a város életében előforduló, fölmerülő kérdések megoldását mindig szíven hordozta. Különös gondját alkotta az, hogy a párt élete eleven, pezsgő legyen s az itt mutatkozó ellentéteket, véleményeltéréseket simán, tapintatosan kiküszöbölje. Az egybegyűltek szívesen hallgatták fejtegetéseit s zajos éljenzéssel ünnepelték a népszerű képviselőt, aki záró szavaiban jobb, boldogabb esztendőt kívánt a hazának s választóinak.

A beszéd elmondása után még jó ideig együtt maradtak a választók barátságos beszélgetéssel töltve az időt a képviselő szállásán. —i.

Baja város tulajdonát képező Mátéháza és Cserepeš puszták értékesítése

Irta és Baja város tanácsához beterjeszti: **Nádas Sándor.**
(Folytatás és vége.)

Azután a siker oka egyszersmint jó példa. Ezt a jó példát felette megbecsülésre és követésre méltónak tartom. Hogy a követésre méltó és méltóbb példákat minél vonzóbbá és minél számosabbá tegyem, tehát hogy velök a lehető közelségből hassak a közület minden tagjára 20,000 K. versenydíjat vettem föl azon gazdák között való kiosztásra, akik saját vagy gyakorlati észjárásuk alkalmazásának hasznos következményeivel munkás-

a jó ember. Ön igazán nagy szolgálatot tesz nekem ezzel . . .

Majd halkabb hangon így kezdé:

— Rettenetes történet ez . . . De elmondom, azt hiszem, azt remélem, hogy elnéző lesz ítéletében . . . Röviden így áll a dolog: bűnrészes voltam egy csaláznál és megöltem egy embert . . . Hallgasson meg kérem.

Az abbé önkéntelenül visszahőkölt és ösztönszerűleg a pad végére huzódott el. De *Vulkán* apó nem ügyelt erre: kiverte és nagy gonddal megtölté pipáját, minden sietség nélkül rágyújtott és miután néhány pillanatig elmélázott tekintetével a tengerzöld színű égen, mely alatt nem rebdestek többé a fecskék és a melyen lassankint a csillagok kezdettek kigyuladni, — elbeszélését tovább így folytatá:

„Mindenekelőtt megjegyzem, hogy az 1866-iki hadjárat előtt már 14 éves katonai szolgálatom volt. Őrmester voltam és természetesen annak kellett volna továbbra is maradnom. Hiszen alig tudok helyesen írni. Katonai pályám milyensége előre meg volt határozva. Obsit, kis nyugdíj, érdemkereszt: a mint az így csakugyan be is következett.

(Folyt. köv.)

ságuk és tudásuk érvényesítésével akár a termelésben, vagy állattenyésztésben, akár a mezőgazdasági iparban, vagy egyéb, a közületre ható s a közület által követésre méltó keresetmódban kiváltak. Ezen versenydíjakban a 3 nagyobb bérlő csak azon esetben részesülhet, ha oly termelési ágban ad követendő és a 20 holdas bérleteken is követhető példát, amely által a termelésnél különösen sok kéznek ad minél tartósabb keresetet. — 23 versenydíjat készítettem a 20,000 koronának egy évre eső 4000 koronányi részéből.

Ezek:

2 díj à	560 K.	(20 hold évi bére)	1120 K.
2 » »	280 K.	(» » fél » »)	560 »
4 » »	200 K.		800 »
1 » »	120 K.		120 »
14 » »	100 K.		1400 »
		Összesen	4000 K.

A versenydíjakat mindenkor a város által kiküldött bizottság ítéli oda, amelynek feladata a gazdaságokat évközben többször felkeresni.

Mindezen dolgok keresztülvitelére azonban megfelelő szellemi erő, vezető, irányító, ellenőrző közeg kell, a mely az egész gazdaságot Baja város közületének is a javára öntudatosan, a birtokon elhelyezett erők folytonos fokozásával, a bérlők érdekeinek minél magasabb mérvű kielégítésével állandóan a fejlődés útján tartja.

E végből vagy egy olyan, teljesen szakértett egyént alkalmaz, aki egy 20 holdas kisbérleten maga is gazdaságot űz és ezt mintaszerűvé teszi, vagy pedig a nagyobb bérletek vevői között megosztja, ha ezek, vagy legalább ezek két kisebbje (helyzetök miatt) az ezen tisztség teljesítésével egybekapcsolt minden teendő végzését vállalja és azzal meg is bízik.

Ezen irányító, vezető, tanácsadó, ellenőrző közeg(ek) évi 3000, tehát az 5 év alatt 15000 K. tiszteletdíjat kap; megbízatása ideiglenes, bár-mikor megvonható és más(ok)ra ruházható.

Ezen megbízott közvetít minden, a város és a bérlők közötti dolgot s úgy a város mint a bérlők érdekeit képviseli. Tanácsadó a művelési ágak és módok megválasztásában és a különböző célokra rendelt összegek felhasználásában; örökösök a bérszerződés feltételeinek és intencióknak betartásában; rendelkezésre áll a különböző közmunkák és — a bejelentés sorrendjében — a bérlők által tervbe vett, szaktanácsot igénylő munkák irányításában és vezetésében.

A maga esetleges bérletén a kisbérletet mint bérmunkásokat csak felváltva, sorrendben — tartósan egyiköket sem — alkalmazhatja. Ő tartozik faiskolát létesíteni és az egész terület számára szükséges gyüm. fák előállításáról, valamint a kisbérletnek — a tél folyamán — különböző kertgazdasági stb. termelési módokban, valamint gyümölcsfa és szőlőtermelésben adandó gyakorlati oktatásról is gondoskodni. A műtrágyázásokat ő vezeti, de a műtrágyázás előnyeinek felismerése végett a város az 5 év alatt e célra 5000 koronát áldoz.

A felügyelő az általa termelt gyümölcsfákat előállítási áron adja a bérlőknek, munkájáért azonban tiszteletdíjat kap.

Az első gyümölcsfa ültetésekhez szükséges anyagot a bérlők a földmiv. kormánytól bizonyára igen kedvezményes áron fogják kapni.

A termelés sikere azonban csak félsiker lévén, ennek teljessé tétele az értékesítés sikerétől függ. Ennek lehető biztosítása végett a város által alkalmazott vezető az összes kisbérletet szövetkezetbe tömöríti és úgy beszerzéseiknek, mint terményeiknek ez uton törekszik minden lehető előnyt biztosítani.

megjelenhessek. Így leszen . . . Azt hiszem, hogy ön megvan arról győződve, hogy semmi olyast nem követtem el, a mit meg ne lehetne bocsátani. És mégis elkövettem az életemben egy olyan cselekményt, a mi sokszor és minden másnál jobban foglalkoztatja gondolataimat, a mely miatt már sokszor jött kedvem, hogy önt felkeressem, hogy azt önnek elmondjam.

— Mi sem könnyebb ennél, válaszolt a *Vulkán* apó komoly hangjától meglepődött lelkész. Minden szombaton öttől hatig a gyónószékben vagyok . . .

De a kistőzsdés félbeszakította szavait:

— Oh az a dolog sokkal bonyolultabb, mint az feltehető volna. Van idő mikor azt hiszem, hogy tettem a legrosszabb, van idő, hogy azt hiszem, hogy a legjobb mindazok között miket valaha elkövettem. Hallgasson meg lelkész uram! Ön hivatásánál fogva magába temeti a hallott titkokat. Ha elmondanám ezt a dolgot, itt, így egész egyszerűen, magunk között, hogy megtudjam az ön véleményét, ugy-e hogy azért titokban tartaná? . . .

— Mindenesetre, válaszolt a lelkész. A gyónószékemen kívül is tudok titoktartó lenni. És ha ez a bizalmas közlés megkönnyíthetné . . .

— Nos hát jól van — köszönöm! mondá

Az itt felsoroltak megvalósítása által — ami nem ütközhetik akadályba, mert a feltételekhez eszközt, a pénzt megjelöltem — Baja oly termelő telephez jutna, amely piacát bőségesen ellátná mindennel, amire a lakosságnak szüksége van s ezen kívül oly keresetté tenné, hogy e tekintetben versenyre kelhetne hazánk jobb piacaival; a legkülömbözőbb keresetágak létesülésének, vagy megizmosodásának forrásává válhatnék; a megélhetés feltételein könnyítene; a birtokjövdelemadó képességét rendkívül felszöktetné és ezáltal mind több munkáskezet foglalkoztatna, mind több embernek adna biztos kenyeret, de adna a 3 nagyobb bérletnek elegendő, egyenesen rájuk utalt munkaerőt is. Unokáink megérhetnék, hogy Baja határában egy 5000 holdas haszonkert van.

Az itt munkában nevelt nép pár évtized alatt a béke, a rend, a jólét biztosítéka lesz.

Meg kell még a 3 nagyobb bérletről emlékezni.

A művelési ágakban a kis bérlekkel szemben tett kikötéseim rájuk is vonatkoznak. Ezen felül ezek mindegyikének oly mezőgazdasági gyáripárt kell 2 év alatt létesíteni és állandóan, vagy legalább 7 hónapon át (aug. — febr.) folyton üzemben tartania, amely legalább is annyi embert foglalkoztat állandóan, ahányszor 20 holdból áll a bérletük. Tartoznak még ezen bérletek 1—1 nagyobb mértélepet tartani és az összes bérlek állatállományával arányos számban elfogadható apaállatokat tartani anélkül, hogy ezért valamely kárpótlásra igényt tarthatnának.

A város ezen bérletekre a lehető legtöbb szak-képzettséggel bíró gazdákat fogadja csak el.

Az összes bérlek számára szükséges lakházak és gazdasági épületek felállításában a város a bérleket szintén támogatná. A lakházak építéséhez 4—4,5%-es kölcsönt nyújtana az 50,170 koronás alapból és a hozzácsatolt összegekből első sorban, másodsorban pedig a város pénzeiből vagy a város által fölveendő kölcsönből. Az építkezésekben a város olyképen segitené az építő bérleket, hogy a lakházak építésének költségeihez a bérlek által befektetett tőke 100%-jét, a gazdasági épületekbe fektetendő tőke 120—150%-jét adná kölcsön. A 3 középberlek építkezéseinél a bérlek által befektetett tőke 100—300 percentjét nyújtana kölcsönül a befektetés természetéhez képest és 10—25 évi törlesztésre az épületek szilárdságához és tartósan, gyümölcsözőleg való használhatóságukhoz képest.

Természetes, hogy a kölcsön igénybevételeivel szándékolt építéshez a város előzetes hozzájárulása kikérendő.

Ezek volnának a bérbeadás és a bérletben követett elvek lényege és célja.

Még azonban 2 körülményt kell megvilágítanunk. Ezek:

A bérletekből befolyó összegek után fizetett %-ek nagysága a holdanként és évenként fizetett bérösszeg nagysága.

Számításom szerint mind a két tényezőtől a városra csak előny származhat.

A bérletekből befolyó összegek után fölvetett 3,5% a múlt nyár igen olcsó pénzéhez és a jövőben is várható pénzolcsósághoz képest is elegendő alacsony arra, hogy annak befolyása remélhető legyen. Megtartásával a város lassankint a maga összes, mintegy 4,25%-tel kamatozó kölcsöneit ezen bérletekből a maga javára átvihetné s ez által mintegy 1,5 millió koronát tevő összes tartozásainál évenként több ezer koronát megtakaríthatna. Vagy:

Kölcsön adná ezen összegeket egyes községeknek 3,5%-nál magasabb kamatozásra, vagy

Községi takarékpénztárt létesíthetne, amely-

nek a viszonyokhoz mért olcsóbb, de a városra jövedelmezőbb tőkeelhelyezése mellett Baja iparára és kereskedelmére, hitelviszonyaira szinte kiszámíthatanul kedvező befolyása lehetne. Végre, jól gyümölcsöző értékpapirokat vásárolhatna.

Természetes hogy magasabb — egész 36 K.-ig fokozható — bérösszeg mellett vagy csak egy fél percenttel magasabb kamatozással igen lényegesen emelkednék ugy az összeg, mint a jövedelem.

A 177,420 K. fölöslegéből, az első 5 évben félre tett évi 5000 (25000) K.-ból, a későbbi évek 5000 K.-iból, a foglalóul befolyt és eddig fel nem használt 50,730 K. első 5 évi és ezután befolyó kamataiból és végre az épületek árából befolyt összegekből és ezek hozadékaiból támogatja a város az első 5 év eltelte után a bérleket s majdan a birtokosokat; a versenydíjakat legalább is fél összegükben állandóan kiadja.

Van azonban még egy látszólagos nehézség, hogy t. i. a birtok 6 bérlete különböző időkben jár le. Még pedig

a VI.	gazdaságé	1907. év végén
az I. és II.	»	1910. » »
a III. IV. és V.	»	1913. » »
a VII.	»	1915. » »

Eltekintve attól, hogy a bérlet örökbérlet, tehát tulajdonképen eladás volna, ami a fennálló bérszerződéseket megsemmisíti. Mondom, ettől eltekintve, a VI. gazdaság bérlete vagy kitolandó volna 1910-ig, vagy 2 évre volna kiadandó, vagy pedig — miután az egyik 200—300 holdas bérlet jórészt úgy is érre esik, a megfelelő rész a majdan alakítandó 200—300 holdas bérleté, a többi pedig 20 holdas bérletké volna alakítandó és a 200—300 holdas bérletre elfogadott, mindenestre szakképzett bérlek felügyeletével, útmutatásával és ellenőrzésével telepítendő.

Az 1910-ben lejáráó I. és II. gazdaság teljesen kiadja a javaslatom szerint való másik 200—300 holdas bérletet, a többi pedig 20 holdas részekre osztható. A 200—300 holdas bérlet itt is szakképzett bérleknek adandó, aki a város intencióit minden irányban képviselné ezen bérletrészen. A III. VI. és V. gazdaság 1913-ban csak elhelyezendő volna a II. és V.-ik között, kijelölendő volna rajta az 500—600 holdas bérlet helye és 1915-ben a VII. gazdaság volna 20 holdas részekre osztva a már kialakult egészhez csatolandó.

A fenti javaslat nem zárja ki azt, hogy jobb is tehető.

Magam is hiszem, hogy p. 25 éves bérlettel 32—36 koronát lehetne elérni még akkor is, ha a bérletidő lejártával keletkezett épületekkel a város tulajdonába menne vissza a birtok, de azt a kultúrát, azt az életet csak egy nagy erővel támogatott területen lehetne elérni, amely Baja határát óriási kertté, megmérhetlen jövedelem forrásává, boldog és megelégedett emberek lakhelyévé varázsolná.

A mit irtam, nem szentírás. Szóljon hozzá, aki a dologhoz ért. Válgék minden jó tanács közkinccsünké.

Uj szabadságharc.

(Lengyel Zoltán könyve.)

Uj szabadságharc a címe annak a brosurának, melyet *Lengyel Zoltán* bocsatott közre a múlt hetekben. A fiatal képviselő rövid politikai pályáján szinte országos nevet vívott ki magának fürge tevékenységével. Igaz, működése sokak szemében szálfka volt, s az ma is. Szava, tolla sok sebet ejtett. Hevében, lelkesedésében elkövetett túlzásai agúny, a harag és gyűlölködés mérgezett nyilait hitta ki ellene.

Az obstrukciós politikának igazi típusa lett; ő a valódi, per excellentiam politikai *Zoltán*. Büszke lehet rá! Mert ha túlzott buzgósága a nemzeti ügy szolgálatában itt-ott szélsőségekre is ragadta, azt gyűlölködő ellenfeleinek is el kell ismernie, hogy a nagy harcot felidéző eszmének nálánál kitartóbb, odaadóbb katonája nincsen. Lengyel Zoltán a küzdelmet egy maga is, akár pártja ellenére, kész volt fölvenni, folytatni a végletekig. Már pedig: Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas; ha hiányzik is valakiben az erő a siker kétségtelen kivívására, a szándékot, a meggyőződést elismeréssel kell illetni.

Az elismerés babérját nyújtjuk át mi is neki, midőn kijelentjük, hogy előttünk fekvő gyorsirata magasan kiemelkedik az e nemű, napjainkban gombamódra termő, jobbara fizetett bériróktól származó, tehát piszkos forrásból előtörő pamfletek között. Fényes cáfolata e kis füzet azoknak a könnyelműen kilökött vadaknak, hogy Lengyel Zoltán politikai működése az üres handa-bandázásban, lármában és a padok verdesésében merül ki. Kétségtelen tanúsága e kis könyv annak, hogy Lengyel Zoltán tartalmas lélek, tehetséges elme, amely erős konvulziók közt hanyódik, hatalmas forrásban van. Egyénisége még nem forrott ki teljesen, de a folyamat megindult. Ezt tükrözteti vissza jelen műve. Lelkének a haza sorsán, az elkeseredéssel vívott harc kimenetelén való töprengései, elmélkedései sugalmazták, iratták vele e művet. A szerző szerényen, hevenyészett alkotásnak mondja, mely rendszerre nem törekszik, hijával van a stílus csiszoltságának. De az e fajta termékeknek a természete hozza ezt magával. Hisz a nagy közönségnek van szánva; már pedig ez akár csak Széchenyi korában, ma sem olvas tudományos, rendszeres fejtegetéseket. De haszonnal olvashatják a hivatásos politikusok is.

Annyi egészséges, életrevaló eszmét. gondolatot tár föl, hogy ha felét is meg tudná valósítani, az életbe átvinni az ellenzéki politikusok buzgósága, csakhamar vége szakadna a jelenlegi áldatlan helyzetnek. Első a célnak világos kitűzése, megjelölése, s ez a függetlenségi politika öt nagy kérdését öleli föl: a külön magyar hadsereget, az önálló vámterületet, a magyar jegybankot, önálló külügyi képviselőt és magyar udvartartást. S midőn ezekről foly a harc, nem lehet itt megelégedni holmi elvi kijelentésekkel, avagy egyszerű törvénybe iktatással. Ha csak ettől függne a nemzet szabadsága, akkor mi vagyunk a világ legszabadabb népe, annyi törvény mondja ki paritásunkat Ausztriával. De csak papíron van ez így. Fél uton megállni nem szabad; *ki kell küszöbölni az idegen befolyást e földről, a magyar fajt szellemileg, anyagilag, erkölcsileg nagygyá tenni, újjá szervezni társadalmi és közgazdasági életünket.* Ez legyen célja az új függetlenségi harcnak; félre az utopikus ábrándokkal. »A törvénybe iktatott függetlenséget meg kell előznie a lelkek függetlenségének, melyen aztán föl lehet építeni a társadalmi és gazdasági függetlenséget.«

Nemcsak a bajokra mutat rá Lengyel, kínálja az orvosságot is; nemcsak sopánkodik, de jó tanácsokkal is szolgál. A sok mulasztás, a közömbösség megtörése száz karu tevékenységet ró rá a vezető férfiakra. A nagy cél érdekében tömöríteni kell egy zászló alá az összes pártokat, a nemzet millióit. Félre a kicsinyes szörszálhasogatással, féltékenységgel; azt keressük, mi egybeforraszt, nem a mi elkülönít. A szemben álló világhatalmi rendszert csak így tudjuk megdönteni. A vértelen harcból vegye ki részét *minden magyar*. Például állítja Norvégiát, mely kivivta füg-

getlenségét nem fegyverrel, de fiainak jellemével, tántoríthatatlanságával, mert ott nem akadtak pénzért mindenre kapható lézengő, tönkrement alakok, akik magukat eszközül vetették volna oda a hatalomnak. Mi ehhez képest a mi közerkölcsiségünk, társadalmi szervezettségünk és egyetértésünk? Magna petis Phaeton!

De hát ezért kell serényen a munkához látnunk; szervezni a függetlenségi pártot az országban, a megyékben, a községekben. E célból kell létesíteni a függetlenségi névkönyvet, almanachot, függetlenségi nagygyűlést kell tartani, hol megtárgyalják a párt ügyeit; a társadalmi élet megfelelő átalakítása érdekében függetlenségi takarékpénztárakat, bankokat és szövetkezeteket kell alapítani; végül szervezni kell a sajtót, hogy egységesen egy sajtóirodától irányítva szolgálja országszerte a párt érdekeit.

Ime futólagosan, nagy vonásokban ismeretve, ezekről szól Lengyel Zoltán művében. Látni való, hogy sok okos, megfontolásra méltó eszmét vet föl. Meg vagyunk győződve, hogy buzgósága, hazaszeretet sugallta szavai nem hangzottak el nyom nélkül, hanem az illetékes körök felfogva jelentőségüket, jó tanácsait megszívlelik s követni is fogják. Gratulálunk hozzá a fiatal honatyának, s kívánjuk, hogy a Gondviseles dús aratással jutalmazza a tőle eredt magvetést. Pártunk élete ezzel a biztató reménnyel induljon neki az ujesztendőnek.

n. m.

Színház.

Sok szó esett a közel multban arról, mi lesz a bajai színészettel, s ki lesz a színigazgató, mivelhogy Pesti Ihsz Szabadvát elvesztette, s városunknak közös színigazgatója volt eleddig Szabadvával. A folyton vajudó színház-kérdésben mint legujabb terv merült fel az, hogy Polgár Károly zombori színigazgató a kaszinó telkén akarna színházat emelni, melyben természetesen az ő társulata játszának. Különösen egyik helybeli lap nagy részletességgel közölte a vállalkozásnak egész tervezetét. E sorok írójának volt alkalma nevezett igazgató társulatának egy előadását végig nézni az ünnepek alatt Zomborban. Az őszi évadban Pesti Ihsz nagyon gyenge személyzettel vonult fel a Bárány színpadára, de sine ira et studio elmondhatjuk, hogy Polgár társulata még ennek is alatta áll, s egy napon nem is említhető Ihszéval. Énekelni nem tudnak; a színpadon nincs semmi otthonosságuk, mozdulataik feszesek, merevek, drámai jelenetek alakítására semmi képességük. Hogy a karban olyan kisasszonykák is közreműködnek, akik kor dolgában Kotlik Zirzabellával is kiállják a versenyt, arról nem is beszélünk. Egy szóval az a véleményünk, hogy Polgár társulata a bajai színügyre nézve nyereséget semmi esetre sem jelentene.

Előfizetési felhívás!

Az esztendő végéhez közeledve innen-onnan öt évfolyamot hagyunk magunk mögött és talán fölösleges munkát végeztünk, amidőn városunk és vidéke közönségének újra figyelmébe ajánljuk a »Bajai Független Ujságot«

A lefolyt, majdnem öt év alatt látta olvasó közönségünk ezt a lapot szerény ke-

retei között is Baja város és vidéke nyilvános életének nélkülözhetetlen orgánumává válni, alkalma nyílott nem csak becsülni, hanem meg is szeretni a »Bajai Független Ujság« hasábjait.

Ami lapunk politikai irányát illeti, az érintetlenül marad ezentúl is.

A »Bajai Független Ujság«-nak ma is a függetlenségi elvek, ma is a legönzettelenebb hazafias célok vannak zászlajára írva, ma is tiszta lélekkel áldoz a nemzeti eszme oltárán s ma is könyörtelenül üldözi e magasztos eszmék elleneit.

Szivós kitartással fog a »Bajai Független Ujság« ezentúl is a városi közigazgatás működése felett örködni és ha kell, a mindig tárgyilagos, de szigorú és igazmondó kritikától sem riad vissza.

Teljes bizalommal fordulunk tehát a hatodik évfolyam küszöbén városunk hazafias polgárságához és bizton hisszük, bizton reméljük, hogy az eddig táplált rokonszenvet, a hatodik évben sem vonja meg tőlünk.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 6 K. — f.

Fél » . . . . . 3 K. — f.

Negyed évre . . . . . 1 K. 50 f.

Egy szám ára 12 fillér.

Baja, 1905. december hó.

A „BAJAI FÜGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIREK.

Rendkívüli közgyűlés. Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi január hó 8-ik napján délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgyakkal: 1. Belügyminiszteri leirat a szervezési szabályrendelet némely határozmányainak módosítása, a tisztviselők fizetésének rendezése és ugyanezeknek drágasági pótléka tárgyában. 2. A kalocsai káptalani helynököknek értesítése nagym. dr. Várossy Gyula kalocsai és bácsi érsek úrnak f. hó 14-én végbemenendő főpásztori székfoglalójáról

Baja város tisztviselői. A város törvényhatósági bizottsága szeptember hónapban a kétezer koronán alul javadalmazott tisztviselők fizetését fölemelte, novemberben pedig a nagyobb állású tisztviselőknek tizenöt százalékos drágasági pótlékot szavazott meg. Kristóffy belügyminiszter e hó 4-iki leiratában a kétezer koronán alul javadalmazottak fizetésének fölemelését megsemmisítette, az azon felülieknek drágasági pótlékát jóváhagyta. A házipénztár a tanács tagjainak rögtön folyósította a drágasági pótlékot a mult januáriusig visszamenőleg. — A kistisztviselők elkeseredése nagy.

A Bajai Katholikus Legényegylet vasárnap, azaz január 7-én, délután 5 órakor szabad előadást tart a következő programmal: 1. Népdalok. Éneklék Gáli Irma kisasszony és Varga Lajos úr. 2. Fülemlé. Szavalja Katanics Antal úr. 3. A régi céhek életéből. Tartja Bölskey Ödön. 4. Szeget-szeggel. Szavalja Király Géza úr. 5. A titkár úr. (Monolog) Előadja László Károly úr. — Az érdeklődő közönséget ez uton is meghívja a Katholikus Legényegylet elnöksége.

Ismét csendőri brutalitás. Nagy Sándor, Nagy Péter helybeli iparos fia vasárnap este a Zich-féle vendéglőben három csendőr által elfoglalt asztalhoz ült le, ahol egy darabig borozgattak mind a négyen. Mi történt, mi nem, nem tudni, de tény az, hogy később az egyik csendőr kihivatta Nagyt az utcára s úgy elverte, hogy ma is ágyban fekvő beteg

Állítólag erre semmi különösebb oka nem volt, amit igazolni látszik az a körülmény is, hogy a csendőrség — mint a rendőrség velünk közli — megtagad ez ügyben minden felvilágosítást. E kérdésben folyik a vizsgálat.

Revolveres látogató. Huber Mihály nap-számos Szilveszter napján pityókás állapotban megakarta látogatni barátját: Ummenhoffer István tanyai lakost. Ummenhoffer azonban félve Huber részegségével járó garázda természetétől, nem akarta beereszteni a beszeszelt embert. Huber emiatt kétszer rálőtt a házigazdára, a golyó azonban, szerencsére nem talált.

Blumék harca. Blum Imre, Blum István és Blum András Szilveszter napján meglátogatták rokonukat: Blum Pált. A szilveszter napi látogatások — pláne rokonok között — általános szokásban vannak s így nem is volna semmi különösebb följegyezni valónk, ha a kedves rokonok pl. éjfélt tizenkét óráig együtt maradtak volna, csak azért, hogy az ujév megszületésének pillanatát bevárva, egymásnak b. u. é. k.-át kívánjanak. Mint a későbbiek bizonyítják, Blumék nem ebből a célból látogattak rokonukhoz: Blum Pálhoz, hanem azért, hogy neki — valami pletykaságból kifolyólag — egyebeket kívánjanak, kapcsolatosan az utóbbinak megboldogult keresztanyjával. A csakhamar »emelkedett hangú«-vá vált vitának az lett a vége, hogy Blumok hajbakaptak, miközben Blum Pál és Blum Róza könnyű testi sérülést szenvedtek. A kedves látogatók ellen megtették a feljelentést.

A rococo táncok megismétlése. Mint utolsó számunkban jeleztük, a rococo-táncokat a Leányegyesület megismételtette. Jövendőléstünk nem csalt; a második előadás csakugyan még nagyobb számú közönséget vonzott mint az első s így újból sokan gyönyörködhetnek a bájos kicsikék ügyes táncprodukcióiban. A két előadás összes bevételei megközelítik az 1000 koronát. Felülfizettek: Willmann János 6 k, dr. Kuzman Oszkár 3 k, dr. Bruck Samu 3 k, Pick Ármin Bpest 5 k, Löwenstein Sándor 3 k, Dénes Béla Nagyvárad 5 k, özv. Reich Bernátné 5 k, Reich Vidorné 5 k, Trafikant Vilmos 3 k, Schön Ödön 5 k, dr. Koller Imréné 5 k, özv. Herzfeld Jakabné 20 k, Schlieszer Miksa 5 k, Salamón Sándor 2 k, Szegő Nándor 1 k, Derzavaderics Illés 2 k, Krahl Ilonka 5 k, Szücs Ervin 3 k, Furó Géza 3 k, Reich Ignáczné 5 k, Reich Vilmosné 5 k, Reich Gyuláné 5 k, Szász Ottóné 5 k, Szász Géza 9 k, dr. Freund Józsefné 5 k, Czító örnagy 1 k, Freund Lázárné 4 k, dr. Bérczi Albertné 4 k, dr. Freund Sándor 3 k, Schön Géza 3 k, Nikolics növérrek 3 k, Reiter Jakab 2 k, Wagner Bandi 2 k, Milkó Vilmosné 5 k, Weidinger Dezsőné 10 k, özv. Reich Bernátné 10 k, Weidinger Gyuláné 6 k, Weidinger Benőné 4 k, Szivessy Boriska Szeged 20 k, Löwinger Jenő 5 k, Schwartz Lipót Baracska 2 k, Túry Mátyásné 2 k, Scheiber Adolf 4 k, Koller Dezsőné 2 k, Deutsch Mátyás 4 k, Honig Muki 2 k, Krausz Lipót 2 k, dr. Valentin Emil 2 k, Krausz Jakab 2 k, Halász Béla 1 k, dr. Rosenberg Samu 4 k, dr. Makray László 4 k, dr. Róna Dezső 2 k, Michits István 2 k, dr. Székely Alfréd és Leó 5 k, Weisz Józsefné 4 k, Rosenberg Morné 3 k, Rosenberg Jakab 8 k, Somogyi B. 1 k, ifj. Szutrély Lipót 10 k, Gyarmati Emilné 5 k, Pollák Bernátné 5 k, Rosenfeld Ignác 2 k, Weidinger Hermanné 4 k, Weinberger Jakabné 2 k, özv. Weinberger Salamonné 2 k, Szücs Ödön 4 k, Grünhut Miksáné 5 k, Grünhut Ilonka 3 k, Markovics Edéné 1 k, Somogyi Emilné 10 k, Pollák Lajosné 5 k, Eckert Gyula 4 k, Braumberger 2 k, dr. Alföldi Lajos 10 k, Stern Vilmosné 4 k, T. B. 1 k, dr. Szirmai Vidor 4 k, Kabdebó Margitka 3 k, Bokor Oszkár 4 k, Rosenberg Adrien 4 k, dr. Monostori Gyula

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

4 k. dr. Rajk Aladár 20 k, Reich Vidorné 10 k, Hesser Gyuláné 5 k, dr. Klein Mozinné Eszék 3 k, Hesser Ágoston 2 k, dr. Nemes Józsefné 1 k, Erdős Jakabné 1 k, dr. Brust Lázárné 2 k, Mataushek Antal 1 k, dr. Kelemen József 3 k, Ertl József 12 k, Müller Józsefné 5 k, Fischer Béla 5 k, Diamant Lajos 2 k, Podvinetz Rezska 1 k, Schön Antalné 6 k, dr. Herman Adolfné 10 k, Braun Lajosné Bpest 5 k, Weinberger Ödön 5 koronát.

Kimutatás, a Szanatórium Egylet bajai bizottsága által. 1905. év dec. hó 16—18 rendezett Bazar eredményéről. Egyes kereskedőknek és iparosoknak eladott áruk: Timpauer késes 7.90, Medvelics Károly fésűs 1.90, Bogovits Ferencz mézesbábos 13.14, Illiás István papucsos 13.33, Veró Vilmos cukorka 148.24, Pucher Károlyné tapló munka 1.20, Mittler Izidor rövidáru 60.10, Ifj. Wagner Antal könyvkereskedő 276.71, Barta Vidor illatszerekért 188.90, Rábl Péter kosaras 15.20, Utry Pál szítás 22.60, Fischer Béla 17.90, Sternfeld Vilmos 259.80, Schnetzer Ernő 80.50, Eckert Antal 29.40, Marosevits Gyula 2.90, Major Farkasné 23.90, Kollár Ágoston könyvkereskedő 85.46, Gebhardt Dezső ékszerész 52.—, Krausz Lipót ékszerész 39.80, összesen: 1342 korona 89 fillér. Az eladott áruk értékéből 188 kor. 71 fillér engedményt juttattak a kereskedők és iparosok az egyesület javára, felülfizetés címén befolyt 144 kor. 50 fillér; továbbá belépő-jegyek és sorsjegyek eladása címén is befolyt jelentékeny összeg. Az összes kiadások levonásával 288 kor. 16 fillér maradt tiszta jövedelem, melyet beszállítottak a központba. Felülfizetni szívesek voltak: Alföldy Ila 2 kor., Czító Károly 8 kor., Ertl István 6 kor., Ertl József 12 kor., Hesser Gyula 1 kor. 50 fill., Dr. Korányi Sándor Bpest 40 kor., Dr. Koller Imréné 10 kor., Krausz Jakabné 1 kor. 50 fill., László Lászlóné 1 kor., Lovoi Erzsébet 1 kor. Natti Gaál Clotild 20 kor., N. N., 5 kor., Reich Gyuláné 5 kor., Reich Vidorné 2 kor., Reich Vilmosné 5 kor., özv. Rosenberg Mórné 1 kor. 50 fill., Dr. Rosenberg Samuné 2 kor., Schnetzer Ernő 3 kor. 50 fill., Szász János 2 kor., Dr. Szirmai Vidor 10 kor., Weidinger Dezsőné 50 fill., Dr. Werner Adolf 5. kor.

Nemeslelkűség. Ujvidékről írják: Gróf Teleki Árvéd orsz. képviselőnk a karácsonyi ünnepek alkalmával 1000 koronát küldött Szalai Lajos kir. tanácsos polgármesternek azon célból, hogy $\frac{2}{3}$ -át a behívott póttartalékosok, $\frac{1}{3}$ -át pedig a helybeli szegények közt ossza szét. Ez áldozatkészség annyira magán hordja a jó szívből eredő nemes tett jellegét, hogy külön dicséretre nem szorul.

Kivándorlás Apatinból. Apatinból mult héten 117 ember vándorolt ki Amerikába. Január hónapban — hír szerint — ismét 500-an indulnak utnak, új hazát keresni.

Az érettségi reformja. Lukács György dr. kultuszminiszter rendeletet adott ki az érettségi vizsgálat egyszerűsítése céljából, mely szerint az írásbeli érettség szerező tanártárgyak számát ötről háromra szállította le és öt tantárgyat vett fel a szóbeli érettségire. Így a gimnáziumi érettséginnél törölte a német és görög nyelvet és a görögpótló irodalmat, a reálérettséginnél pedig a francia nyelvet. A rendelet 1906. január 1-én lépett életbe.

Írás a bankjegyeken. Egyre szaporodik ama visszaélések száma, amelyekben kézírással vagy bélyegzővel nevetek vagy más szöveget irnak a bankjegyekre, ami az általános pénztári forgalom gyors lebonyolítását nehezíti. E körülményre való tekintettel az osztrák-magyar bank figyelmezteti a közönséget arra az elvi határozmányra, hogy minden idegen hozzátétellel ellátott, keresztlírt, nyomtatott, festett, bélyegzett, perforozott vagy más módon megváltoztatott bankjegyet a bankintézetek csakis a darabonkinti 10 fillér, illetőleg ezerkoronásoknál 30 fillér előállítás, illetőleg kezelési költség megtérítése ellenében fogadnak el fizetés gyanánt.

Főhadnagyból szerzetes. Rehák Béla apatini születésű főhadnagy letette a kardbojtot és a Ferencrendiek szerzetésébe lépett.

Hasba szurta a férjét. Szabadkáról írják: Zrimann János 62 éves napszámos. IV. kör lakosnak 2 évvel ezelőtt a felesége felvágta a hasát. Zrimann a napokban a mentőknél járt és kérte őket, hogy csináljanak valamit a

feleségével, mert azzal fenyegeti, hogy ismét hasba szurja egyszer, ha alszik. A férjet a mentők a rendőrséghez utasították. Mult hó 27-én éjjel férj és feleség be voltak rugva és Zrimann a felesége hasba szurta. A sérülés súlyos.

Szerkesztői üzenetek.

Laol, Budapest. Szíves jókívánságait köszönettel fogadjuk, s viszonzjuk. 1) Meglep bennünket ama kérdése, hogy ki az a Tóbiás, akinek a neve ujabban sürin szerepel lapunk hasábjain. Mint újságolvasó ember tudhatná, hogy mister Tóbiás a Times-nek volt levelezője a Ferenc József-földön. Valamennyi lap hozta, hogy mi szerződöttünk. 2) Várhelyi álnév alatt szintén egy nemrég szerződött munkatársunk dolgozik. Megmutattuk neki az ön levelét s kértük, hogy árulja el inkognitóját, ezt azonban csak öt korona előleg ellenében volt hajlandó megengedni. Arra való tekintettel azonban, hogy teljesen megbízhatatlan firma, eme kívánságát megtagadtuk. Üdv!

Selmehánya. A kérdéses cikket felelős szerkesztőnk írta. **Alsós.** Ahogy kikötik. A központban a négy disznó jobb.

Szőlővessző!

A világhírű

Delawáre

adja a legjobb bort!

Oltani és permetezni nem kell!

A szőlészet kincse.

A philoxerának ellen áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás.

Cím: Szigyártó és Takáts

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: **Alsó-Segesd.**

Központi iroda: **Felső-Segesd.** Somogy m.

☛ Egy jól jövedelmező iparvállalathoz

társat keresek

5—6000 forinttal.

Szakértelemmel birni nem szükséges. Ajánlatok „Szabadalom tulajdonos” cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Szén eladás.

Van szerencsém értesíteni, hogy

I. rendű porosz-szenet,
továbbá

salgótarjáni-szenet

raktáron tartok s azt a **legolcsóbb áron** bocsájtom a t. közönség rendelkezésére Szíves megrendelést kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grünwald Dávid

Kazinczy Ferenc-utca 4.

MÉH-CSALÁDOK

elköltözés miatt **minden elfogadható árért** eladók. Bővebb értesítés Rókus-utca 43. szám alatt nyerhető. Ugyanott egy házi 3—1 dresszúrához szoktatott

angol-vizsla eladó.

Éladó ház.

Korcsma, szatócs-üzlet Bikity Nagy-utca 512. sarok ház jutányos áron eladó. Bővebbet **KREKITY ISTVÁN-NÁL.** BIKITYEN

Kész

hajfonatok és hajbetétek kaphatók a legolcsóbb árban, úgyszintén mindennemű **HAJMUNKÁKAT**

elfogad

Loncsek József fodrász,
Baján.

ÖZV. SPITZER SIMONNÉ ÉS TÁRSÁ

Telefon 33. **BAJA.** Telefon 33.

Ajánlják

tégla-, cserép- és cementárú gyártmányaiikat.

== Mindennemű tégla-, cserép- és francia cserép. ==

Cementműkö tárgyak:

marha és sertés vályuk, jászolok. Kútmedencék, kútfödelek.

Kémény és oszlop fedelek. Lépcsők. Folyosó-lapok.

Egyszerű és diszes cementlapok, márvány mozaik lapok.

Beton, terazzo és keramit burkolások.

A „Beocsini Cementgyári Unió” főképviselőte.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Fiú kalapok:

1'10, 1'20,
1'30, 1'50,
1.60, 3 kor.-ig.

Férfi kalapok

2, 2'20, 2'40,
3, 3'50, 3'60,
9 koronáig.

Nyakkendő és
keztű
különlegességek.

Halász Béla

utódánál.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Házberbeadás, vagy eladás.

zchnitzler százados úr elköltö-
lése folytán, a Szent Antal-utca
69. szám alatti házam berbe adó
és azonnal elfoglalható, eset-
leg szabadkézből eladom.

Schleicher Antal.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer voszi és többé
mást nem szihat

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

Használt régi

HEGEDŰ

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

MAGGI -FÉLE LEVES-
ÉS ÉTEL-**ÍZESITŐ**

Üvegcsékben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegcsék legolcsóbban utántöltetnek.

Épp úgy ajánlhatók **MAGGI BOUILLON-TOKJAI**, melyekből csupán forró víz ráöntése által, kitűnő erő- vagy hus-
leves készíthető. — Tokokban á 2 adag 20 és 15 fillérért. — Kaphatók DRESCHER GYULA kereskedésében BAJA.

Maggi kitüntetései: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 diszoklevél, 7 tiszteletdíj.

Hétszer versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párizsi világkiállításokon. (Maggi Gyula jurytag.)

HOL KAPHATÓK

a legszebb és legmegfelelőbb

ALKALMI AJÁNDÉKOK?

Ifj. WAGNER ANTAL

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

BAJÁN,

AHOL

Diszművek

és ifjúsági iratok,

Diszlevélpapírosok

elegáns dobozokban,

ZONGORÁK,

CIMBALMOK,

HEGEDŰK

egyttől egyig elsőrangú gyártmányok,

továbbá:

Fényképező készülékek

és felszerelések 5 koronától

300 koronáig, **gyári árakon,**

óriási választékban kaphatók.

KÖNYVEK

a

legelőnyösebb

RÉSZLETFIZETÉSI

FELTÉTELEK

mellett is

kaphatók.

Telefonszám: 36.